THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. Winberg, Pres. & Gen. Mgr.
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
PUBLISHED BY
CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD.
251 - 253 Queen Street West Telephone Adelaide 3067
Subscription Rates $5.00 Per Year
Single Copy — 2 Cents

Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O. Toronto Ontario
January 22nd. 1913.

די פארדרעהטע לאגע מיט די קאנא־דער אייזענבאהנען

חוץ עטליכע קליינע באהן־לינען פון אומבאדייטונג, פארמאגט, יעצט קאנאדע צוויי גרויסע באהן־סיסטעמען, איינע א פריוואטע, די "קענעדיען פאסיפיק", און די צווייטע די רעגיערונגס באהנען, באקאנט אלס די "נייטשענעל רעילוויים".

די "קענעדיען פאסיפיק" האלט און איין מאכטן גלענצענדע געשעפטען צאהלענדיג די אקציאנערען גאנץ גרויסע דיווידענדען, די רעגיערונגס באהנען ווידער האלטען אין איין צוזעמען, און עס איז מיט א טאג פריהער באריכטעט געוואָרען אין פארלאמענט (דורך הר. ריעד, מיניסטער פון אייזענבאהנען), איז פארן לעצטען יאהר דא א דעפיציט פון זיעבען און פערציג מיליאן דאלאר.

צו דעקען דעם דעפיציט זענען פאראן צוויי וועגען, צו העכערען די פרייזען אדער צו דעקען דעם דעפיציט פון דער אלגעמיינער מליכה־קאסע.

איך עס זאל אנגענומען ווערען דאס ערשטע, דאן וועט מען מוזען דורכפיהרען א העכערונג פון זעקס אין צוואנציג פראצענט, (אזוי האט באריכטעט דער מיניסטער) כדי צו קענען דעקען דעם דעפיציט, און דאס וועט מיינען, אז די פראפיטען פון דער "קענעדיען פעסיפיק" וועלען נאך גרעסער ווערען, ווייל פאר איהר וועלען דאך איך זיין די געהעכערטע "רייטס".

צו דעקען ווידער דעם דעפיציט פון דער אלגעמיינער מליכה קאסע מיינט עס ווידער אז די שטייערען דארפען פארגרעסערט ווערען, אין דאס איז ווידער אן אומבאקוועמע לאגע.

דערצו קומט נאך צו דער פאקט, וואס ביים עולם ווערט אפגעשוואכט דער גלויבען אין רעגיערונגס־אייגענטום צוזעהענדיג אזא פאל ווי אז א פריוואטע קאמפאניע מאכט פראפיטען, אין די רעגיערונגס באהנען דערלעבען געלט.

די רעגיערונגס־באהנען, ווי די געוועזענע "קענעדיען נארטהערן" אין די "גרענד טראנק פעסיפיק" וועלכע ציהען זיך אין דערווייל נאך ניט געגען באפעלקערטע געגענדען, וועלען מסתמא נאך האבען דעפיציטען א נאנץ לאנגע צייט, אין דאס מאכט נאך די לאגע וועגען די אייזענבאהנען דערלעבט, ווייל עס האנדעלט זיך ניט נור וועגען א דעפיציט פון איין יאהר, נור וועגען פיעלע יאהרען.

דער קריזיס אויפ'ן צייטונגס מארק

זעקס טעגליכע ענגלישע צייטונגען האט אונזער שטאדט פארמאגט, דריי מארגען־צייטונגען און דריי אוועגט־צייטונגען. פון די זעקס איז שוין אבער לאנג פינף געוואָרען, אין יעצט האלט עס שוין ביי דעם, אז טאראנטא זאל נאר בלייבען מיט פיער טעגליכע צייטונגען.

צערישט, אין גאנצען מיט א קורצער צייט צוריק, האט זיך פארמאכט די אוועגט־צייטונג "דהי טיימס", אבוואהל זי האט געהאט הינטער זיך געגען שטיצע, און איז טיילווייז געהאלטען געוואָרען אלס דער האלב־אפיציעלער אָרגאן פון דער קאנסערוואטיווער פארטיי.

די שלעכטע געשעפטען, די גרויסע פרייזען אויף פאפיער, און די אנדערע הייכע קאסטען ביי פראָדוצירען א טעגליכע צייטונג הייבט צו טאג, האבען געצוואונגען "דהי טיימס", צו צושליסען זיך.

און הייבט געדענקען דינסטאג, איז די מארגען־צייטונג "דהי טאראנטא וואָרלד", — א צייטונג וועלכע איז שוין אלס אריבער פערציג יאהר, איז כערגעגעבען געוואָרען אין די הענט פון אן "אסייני". וועלכער זאל באשיצען די חובות פון די קרעדיטארען, און פון דער ערקלערונג וואס איז דערביי דורך "אסייני" געגעבען געוואָרען, ווערט מען געוואר, אז געשריבען צו צו דעם צושטאנד האט דער פאפיער־יקרות אין די טייערקייט אויף די אנדערע מאטעריאלען און ארבייט.

אויך די "וואָרלד" האט געהאט הינטער זיך געגען איינפלוס אין קאפיטאל, איהר גרינדער מר. מעקלין איז כיז הייבט צו טאג א מיטגליעד פון'ם פעדעראלען פארלאמענט, און דאך האט זי געמוזט איבערגעהן אין די הענט פון אן "אסייני".

אויב דאס איז דער צושטאנד פון דער ענגלישער פרעסע, קען זיך דער לעזער פארשטעלען, אז דער צושטאנד פון דער אידישער פרעסע איז ניט בעסער, אויב ניט ערגער.

די גרעסטע איינגאהמע פון א צייטונג זענען די "אדווערטייזמענטס", אבער דאס לעצטע איז פיעל באגרענעצטער פאר א אידישער צייטונג, ווי א ניט־אידישער. ניט אלע "אדווערטייזמענטס" קען א אידישע צייטונג באקומען, און ניט אלע קענען פון א אידישער צייטונג אנגענומען ווערען. און אויך באקומט א אידישע צייטונג פיעל קלענערע פרייזען פאר די "אדווערטייזמענטס" ווי די ניט־אידישע, אזוי אז איהרע איינגעהמען זענען גאנץ באגרענעצטע, צו דער צייט וואס די אויסגאבען איהרע זענען די זעלבע, לוים פראפארציע פארשטעהט זיך.

דיעזער צושטאנד הערשט ניט נאר אין טאראנטא, נאר איבעראל, אין דעם קלענסטען שטעדטעל ווי אין דער גרעסטער אמעריקאנער שטאדט ניו יארק, וואו צייטונגען האלטען זיך אין איין צימאכען, זייענדיג געצוואונגען דערצו דורך'ן יקרות אויף פאפיער אין אנדערע מאטעריאלען.

מיר שטעלען זיך אפ אויף דעם אלעמען, אום אנצוצייגען אויף דער פליכט פון'ם אידישען לעזער צו זיין אידישער צייטונג, ווייל נור דורך דער מיטהילף אין קאאפעראציע פונ'ם לעזער, קען א צייטונג דורכמאכען דעם יעצטיגען קריזיס.

אן אלטער ליגנען אויפס'ניי אויפגעפרישט

פון יוסף מארגאשעס

מיט א קורצער צייט צוריק, האבען מעהרערע ענגלישע צייטונגען געבראכט א שעהן שטיקעל נייעס, וועלכעס האט אין א געוויסען זין, אויך א גרויסען אינטערעס פאר אונז אידען.

עס ווערט דארט דערצעהלט וועגען א שטאר גרויסען אנטיק, וואס אין איצט געפונען געוואָרען אין דער אלטער קריסטליכער הויפט שטאדט, אין רוים. דאס איז א ברעיף, וועלכער איז געשריבען געוואָרען מיט איבער ניינצעהן הונדערט יאהר צוריק און ער ענטהאלט אן אויספיהרליכע באשרייבונג, א "פען־פיקטשור" פון יעזוס קריסטוס. ווי אזוי ער האט אויסגעזעהען אין די גרויסע וואונדערליכע זאכען, וואס ער האט באוויזען. ווי ער האט געהיילט קראנקע און טויטע צוריקגערופען צו א נייעם לעבען.

דער שרייבער פון דעם ראזיגען נייגצעהן הונדערט יאהריגען ברעיף, איז ניט געווען א פשוט'ער מענש. נאר א רבי'סע פערזענלעכקייט. ער האט געהייסען פיבליוס לאנטיוס און ער איז אין יענע צייטען געווען דער רוימישער שטאטהאלטער אין ארץ ישראל און ער האט דאס יעזוס'ען אליין געזעהען מיט זיינע איינענע אויגען.

דעם ברעיף — אזוי דערצעהלט אונז דער צייטונגס־באריכט — איז דורך א ציים פון א סך הונדערטער יאהרען פארגעסען. און נאר ניט באמערקט געוואָרען. נאר מיט א צייטצריק, לכבוד קריסמאס, איז ער פון אן אלטען רוימישען פראפעסאר ווידער ענטדעקט געוואָרען: ער האט אויהם פון דעם אלטען לאטיין איבערזעצט און דעם. איצטיגען מאדערנעם איטאליענישען אויהם צוישיקט צו פיעלע פון זיינע געלעהרטע פרינד. און אלע זיינען זיי איבערצייגט, אז דער ברעיף איז אן אמת'ער און דער בעסטער באוויין, אז יעזוס קריסטוס האט טאקע געלעבט און זיך מקריב געווען פאר דער מענשהייט. ניט ווי זעהר פיעלע אפיציעלע געלעהרטע ווילען האבען, אז יעזוס לא היה שום פערזאן, וועלכער האט קיינמאל ניט עקזיסטירט.

איז דער דאזיגער ברעיף אן עכטער און זיינען די דארט אנגעגעבענע פאקטען אמת'ע און האט מען טאקע פון אזא ברעיף ביז איצט ניט געוואוסט?

אויף אן א אלע דריי פראגען, קען מען מיר בלויז ענטפערען דריי מאל ניין! ניין, און נאכאמאהל ניין! דער ברעיף איז ניט קיין עכטער, די אנגעגעבענע פאקטען זיינען ניט אמת'ע און איבערהויפט וויסטמען דערפון שוין גאנץ לאנג, מיט יאהרען און יאהרען צוריק. איידער דער רוימישער פראפעסאר האט דעם דאזיגען "אנטיק" געפונען.

דער ענגלישער צייטונגס־באריכט רופט אן דעם "געפונענעם" ברעיף א "פען־פיקטשור" פון יעזוס קריסטוס, דאס הייסט א געוויע באשרייבונג ווי אזוי יעזוס האט אויסגעזעהען, וואס פאר א געשטאלט, געזיכטסציג ער האט געהאט. ער באשרייבט זיין רעדען אין זיין שטימע און אז ער האט געהאט בילדער פון יעזוס'ען און אז קיין איינציגע ציגעס פון זיי קען מאכען וועלכען עס איז אנשפרוך אויף עכטקייט.

צווישען פארשיעדענע באהויפטונגען, צו וועלכען ציעהט עס האבען געהערט דיענט אזעלכע מטבעות, ווערט אויך ארויסגעזאגט די מיינונג, אז מען פלעגט זיי אנטון פאר א שמירה, צו קינדער און קראנקע.

אין יאהר 1840, האט אין לאנדאן א פרומער קריסט, דזשאהן מורעי, ארויסגעגעבען א בוך אין וועלכען ער מוטשעט זיך צו באוויזען אז די קריסטליכע רעליגיאן איז אן אמת'ע און אלס א וויכטיגע ראיה, ברענגט ער דעם ברעיף פון דעם רוימישען שטאטהאלטער פובליוס לענטיוס, ער רעדט אבער ניט וועגען דעם ברעיף אלס אן אונבאקאנטער זאך, נאר מיט א געוועהנליכען טאן, ווי מען רעדט וועגען באוויאוסטע פאסירונגען.

אויך אין אן אנדערען ענגלישען בוך "דהי ביבליקאל ריזאן וויהיי", געדרוקט אין ניו יארק אין יאהר 1859, ווערט גערעדט וועגען פובליוס לענטיוס'ס ברעיף און דארט געפינט זיך אויך אן אפדרוק פון יעזוס'ען'ס בילד מיט א העברעאישער אויפשריפט.

אלס א באוויין, אז דער ברעיף און די מטבע זיינען אמת'ע, בארופט זיך דער ניט־גענאנטער פארפאסער אויף דעם נאריישען בוך פון דזשאהן סמיטה.

ווי דער לעזער קען זיך איצט איבערצייגען זיינען די ענגלישע צייטונגען נעבאך מיאוס אריינגעפאלען מיט זייער לאנגען באריכט אז דער ברעיף איז אן אלטער, אינבאקאנטער און זעהר וויכטיגער דאקומענט.

אין אמת'ען איז דער דאזיגער ברעיף גענוג באוואוסט צווישען מענשען, וואס אינטערעסירען זיך מיט אלטערטומס־פארשונגען און יעדער פון זיי ווייסט, אז ער איז א נאכגעמאכטער און האט קיין שום היסטאָרישען ווערטה.

רעדענדיג וועגען דער עקזיסטענץ פון יעזוס'ען, איז ווערט צו באמערקען, אז די קורצע באשרייבונגען וועגען איהם, וועלכע געפינט זיך אין דער אלטער אידישער היסטאָריע פון יאזעפוס (יוסף הכהן), איז שוין לאנג, פון אידישע און אויך קריסטליכע געלעהרטע באוויזען געוואָרען אלס א פעלשונג, וואס איז געמאכט און צוגעשריבען געוואָרען פון קאטוילישע גלחים, מיט הונדערטער יאהרען צוריק.

אדער עס העלפט ניט — אדער מען דארף ניט — אידען און אנדערע פרייז־געזאנגענע מענשען, וועלען פון אזא נאריש "ערפינדונג" ניט איבערצייגט ווערען צו גלויבען אין יעזוס'ענס עקזיסטענץ. אין אין זיין אמונה, און פרומע, גלויבינע קריסטען דארף מען ווידער נאר ניט איינרעדען. פאר זיי איז גענוג, אז א ואר זאל זיין אפסורד און איבערגאנטרליך, אז זיי זאלען דאס אנגעהמען פאר הייליג.

און ווער ווייסט? אפשר איז נאר דער גאנצער צייטונגס־באריכט די ארייבייס פון קלוגען "פרעס־איידזשענט", וועלכער דארף העלפען דער קריסטליכער קירכע היי־יאהר צו זאמלען א פאר הונדערט מיליאנען דאלארס, כדי זיי זאלען האבען מיט וואס זיך צוציהרען די הענט אין פארשטארקען די קליסטליכע אמונה?

דאס איז זעהר מעגליך. און עס לאזט זיך גלויבען, אז דאס איז דער אמת'ען דער צוועק פון דער גאנצער געשיכטע.

בריעף פון אונזערע לעזער

ווערטער הער רעדאקטאר!

אייער עדיטאריעל איבער דער פראגע איז געווען פאסיג און אין צייט. אמת דאס מיר זיינען זעהר פארגעשריטען, דאס מיר מאכען קיין אינטערעסיר. צווישען קריסט און איד, ווייל עס זענען פאראן פיעלע קריסטען וועלכע זיינען ווייניג צו העלפען די אידישע ליידענדע.

אבער מיט דעם טשעק, אויף וועלכען עס איז אונטערגעשריבען "אין יעזוס נאמען" גלייב איך אז מען דארף מאכען אן אויסנאהם און איהם צוריק שיקען. איך גלייב אז קאנאדער אידען קענען שאפען פאר זייערע מלחמה קרבנות אהן יעזוסען.

אייער לעזער
מ. ש.

אז אפמאך צווישען ציוניסטען און פאליאקען

ווי אזוי די פוילישע רעגיערונג פיהרט אויס איהרע פארפליכטונגען.

פפעציעלע קארעספאנדענץ צום "זשורנאל" פון לייבעל טויבש.

ווען —

לוים אינפארמאציעס, וואס איך האב באקומען פון הער דירעקטאר אייזלער, וואס געפינט זיך איצט, אלס דעלעגירטער פונ'ם מזרח־גאליציען אין דישען נאציאנאל־ראט אויף דער רייזע אין אמעריקא, אין ווען, איבער דעם מצב פון די אידען אין מזרח־גאליציע, איבערגיב איך דא דעם פאלגענדען באריכט:

כדי מעגליך צו מאכען א התקרבות צווישען פוילען און איהען, וואס מוזען סוף־כל־סוף לעבען צוזאמען אין לאנד, האט א דעפוטאציע פון דער ציוניסטישער פארטיי געשלאסען אן אפמאך מיט דער פוילישער רעגיערונג פארדערוסקי־בילינסקי־וואיציעכאווסקי, אין וועלכען ביידע צדדים האבען זיך שטארק באמיטיגט.

פון אידיש־נאציאנאלער זייט זענען צו דעם צוועק געפאהרען קיין וואַרשא דר. גרשון ציפער, דר. הייגריק ראזמארין און רעדאקטאר משה פראסטיג. ס'האט דערביי אויך מיטגעווירקט דר. דוד שריבער, דר. אלכסנדר הויזמאן אלע פון לעמבערג און די ביידע סיים דעפוטירטע דר. מהאן און גרינבוים, וועלכע האבען געשטעלט פאלגענדע פארערונגען:

ערשטענס, ווידער מעגליך צו מאכען דעם פריען האנדעל, פאר די אידען, נישט אן יעדער אידישער סיחר, וואס וויל מאכען וועלכען ס'אנז מסחר זאל געגוויטיגט זיין דאס צו טון אונטער'ן נאמען פון א פאליאק, וואס באקומט אלע קאנצעסיעסאן פריווילעגיעס צום ארייניפיהרען אין גרויסיפיהרען סחורות און לאזט זיך פאר די קאנצעסיעס טייער סאצאהלען.

צווייטענס, די באפרייאונג פון אלע אידישע אינטערנירטע. וואס זענען אינטערניט געוואָרען בלויז אויף מסירות פון אומפאראנטוואָרטליכע מיסרים, אז ס'פאלט אויף זיי א חשד פון סימפאטיע עס צו די רוטענען. אויפ'ן סמך פון אזעלכע מסירות האט די פוילישע מאכט אינטערנירט כמה וכמה אנזעהנליכע בעלי־בתים, אהן א שום משפט און אהן א שום אורטייל. אויב ס'איז אמת יא פאראן געגען מאנכע אינטערנירטע א באגרינדעטער חשד, אזוי זאל ער געשטעלט ווערען פאר א געריכט. וואס זאל איהם משפט'ן.

דריטענס, אלע אידישע מלוכה־בעאמטע, וואס די פוילישע מאכט האט אפגעזעצט און ברויטלאס געמאכט דער פאר וואס זיי האבען געלייסטעט דיענסט אין אמטירט אויף זייערע שטעלעס בשעת דער רוטענישער אקופאציע, הגם זיי זענען דערצו געווען געגוויטיגט לויט די געזעצען און פארשריפטען פון פעלקערעכט, צוליעב דער עפענטליכער אדרעגונג און דעם עפענטליכען פארקעהר. אויך האבען א סך פוילישע בעאמטע דעמולט אמטירט און ס'איז זיי דערפאר גאר נישט געשעהען. אט די אלע אומשולדיגע פאראורטיילט מענשען זאלען צוריק קומען אויף די מלוכה־שטעלעס, וואו זיי זענען פריהער געווען.

פערטענס, אלע אידישע סטודענטען, וועלכע דא האבען לערנען די ברואים נישט־פעהיג מיינסט זענען די ברואים נישט־פעהיג צום מסחר און זענען געצוואונגען צו פארקויפען זייער "רעכט" דעם פעהיגען אידישען פחר.

די אינטערנירטע אידען זענען יא כ'פריים געווארען אינאיינעם מיט די רוטענישע, אבער ערשט נאכדעם ווי עס האט זיך דערפאר פארווענדעט די פרעסדע ריפלאמאטען, מחמת ס'האט אויסגעבראכען טיפוס קראנקהייטען אין די אינטערנירטען־לאגערס. וואו טויזענטער נפשות זענען קודם אויסגעשטאנען אלע אינטערנירטע וועלען צוגרונט געהן.

די הבטחה וועגען די אפגעזעצטע אידישע מלוכה־בעאמטע איז נישט אייגעהאלטען געוואָרען. קיין איינציגער אז איהף זיין פאסטען נישט צוריק געקומען.

פון די מיטעל־שילער איז, אמת א טייל ווידער אויסגענומען געוואָרען אין די שולען, נאכדעם ווי מ'האט יענדען קודם גוט חוקר ודורש געווען צו ס'איז נישט דא אויף איהם חלילה קיין שום חשד פון רוטענען־פריינדליכקייט. ס'איז געגוג, אז א קליין שנצ'ל זאל איהם מסר'ן, אז ער איז "אוקראינא־פיל", אז ער שוין געבליבען אין דרויסען. אויך די יא אויפגענומענע מיטעלשילער האבען א סך אויסקושטען אזוי גוט פון זייערע חברים פאלגענען ווי פון די לעהרערס אין זעהר פיעל פארלאזען די שול.

פאר די שאדענס וואס די טויזענטער פארגאס־קרבנות האבען געליטען אין מאטעריעל חוץ נאטירליך די הרוגים, וואס מ'קען נישט מעהר לעבעדיג מאכען. דערפאר אבער וואלט די רעגיערונג באארפט פארזאָרגען ביישפחות. אלמנות יאתומים, אלזא פאר אלע שאדענס, וואס מ'קען דורך געלט ענטשעדיגען האט די רעגיערונג גענעבען 300 משפחות אין לעמבערג. וואס זייערע פארמענען איז בשעת פארפאל פארברענט אין צישטערט געוואָרען בסך־הכל צו 2000 קראנען 10 דאלאר אין גענוג!

בכלל איז, דאס אויספיהרען פון די הבטחות וועגען זעהר לאנגזאם, כדי נישט אויפצוריצען די געפיהלען פון דער פוילישער באפעלקערונג. הלא־כא איז דאס קודם סיסטעמאטיש פארהעצט און אנגעפיהלט מיט שנאה אקעגען אידען אין אידישקייט. ס'איז אבער נאך אימער הין געווען א האפנונג, אז "מיט דער צייט" וועט זיך אלעס בעסער מאכען כיז ס'איז געקומען די איצטיגע, נייע רעגיערונג סקולסקי־גראבסקי. אט די רעגיערונג האט פשוט דערקלערט אז דער אפמאך עקזיסטירט פאר איהם נישט. איצט איז עס געוואָרען כמעט ווי א דאגמא, אז יעדער אידישער סוחר מוז זיך זוכען א "שטראהמאן" אויף וועלכענעם נאמען דער מסחר געהט. עס פארשטעהט זיך, אז אזא מין שטראהמאן מאן לאזט זיך פאר'ן הייליגען פוילישען נאמען גוט באצאהלען און שוימט אפ דעם בעסטען חלק פונ'ם ריוח. דערצו איז זאהר מעגעקומען ראה נייע געזעץ איבער דער צוואנג זונטאגס־רוה, וואס וועט ערשט רעכט מאכען א סוף צום אידישען סוחר און וואס נאך שרעגער, דעם ארעמען אידישען בעל־מלאכה. מחמת ס'איז בשום אופן נישט מעגליך, אז דער קליינער אידישער האנדווערקער זאל קענען עקזיסטירען ביי צוויי רוה־טעג אין דער וואך, בעת זיין קריסטליכער קאנקורענט האט נאר איינעם, וואס פאר א שיכות ס'האט א זונטאגס־רוה מיט א שטאדטישער באפעלקערונג פון 60־85 פראצענט אידען, וואס האלטען שבת און רוהען 25 ביז 6 שעה אין דער וואך איז פאר'ן אביעקטיווען באטראכטער שוער ארויסצוגעפינען. די פוילישע רעגיערונג סקולסקי־גראבסקי מיט'ן פוילישען סיים אין אלע פוילישע פארטיי־פיהרער אפילו די סאציאליסטען ווייסען אין פארשטעהען דאס דוקא גאנץ גוט: מען מוז דעם איך אויסהוב קעלער־וואיינונגען אין די חרוב'ע שטעדטלאך, מעהרט זיך אלע מאל דאס מיטלס־חולאת אין לענט אוועק טויזענטער קרבנות. די רעגיערונג, דאס מוז מען אויך געדענקען, טוט כ'התפעלות דעם געפעהרליכען מענש־ינא, דאס חולאת צו באקעמפען, עס איז אבער ביי אט די געשלעכטערטע פארהעלטניסען א שוועדע זאך. הונגער און אומרייניקייט־זענען, ווי מען ווייסט, נאר נאהענטע מחותנים מיט דער טיפס־מאכה. אויב די רעגיערונג האט נישט רעכטצייטיג פארזארגט, אז די חרוב'ע שטעדטלאך זאלען כאטש ווי עס איז צוריק אויפגעבויט ווערען. אויב זי האט זיך נישט כארעבענט, אז פראליטעריזירען א גאנץ פאלק און ביי איהם צו נעהמען אדער באשרענקען די פרנס־ברענגט מיט זיך נזיס און הונגער, האט זי אליין געשאפען די סכות פון דער טיפס־מגפה און האט פאר זיך איצט דעם פועל־יוצא פון איהר אנטי־סעמיטישער פאליטיק.

אין שריט צום בעסערען וויזט זיך אין דער לעצטער צייט יא ארויס. בעת פריהער פלעגט ביי דער אפראווי־זאציע מצד דער מלוכה געמאכט צו ווערען מחליקים צווישען איר און גוי, אזוי אז צווישען האט מען באטיילט די קריסטליכע באפעלקערונג. און אויב ס'איז אין איר אויגען אן עפעס איבערגעבליבען האט מען עס געגעבען איך. איצט האט דאס, על־כל־פנים אין לעמבערג אויפגעהערט. יעדער באקומט גלייך זיין חלק צו מעהר צו וויניגער אהן א חלוק.

מיר וואלטען געוואלט האפען, אז נאך דעם ערשטען שריט זאלען נאכפאלגען ווייטערדיגע אז די מלוכה זאל זיך סוף כל סוף ענטשליסען, באהאנדלען די אידען אלס גלייכבארעכטיגטע מלוכה־בירגער. אבער פון דער איצטיגער רעגיערונג סקולסקי־גראבסקי מיט זייער אנטיסעמיטישען פראגראם איז דאס נישט צו הערוואַרטען.

באברויסק קריגט 850.000 מארק ביז סעברואר.

מיט א קורצער צייט צוריק איז אין די צייטונגען ערשינען א ידיעה, אז די שטאדט באברויסק געפינט זיך אין גרוס נויט און האט ביז איצט קיין שטיצע נישט געקראגען.

די דזשאינט דיסטריביוישאן קאמיטעט האט וועגען דעם געשיקט אן אנפראגע צו איהר אפטיילונג אין וואַרשא, און געקראגען פאלגענדע טעלעגראפישע ערקלעהרונג:

פון זינט אקטאבער 1919, ווען מיר האבען געהאט א מעגליכקייט אנצוקומען קיין באברויסק און דארט גרינדען אונזערע א קאמיטע, האט די שטאט פון אונז באקומען פאלגענדע סומען: אין אקטאבער 250.000 מארק, אין יעצעמבער 350.000 מארק, אין יאנואר 250.000 מארק.

די וואַרשעווער קאמיטע מעלדעט נישט די סומע פאר עברואר, אבער ליגט דער שטיצע וואס באברויסק האט באקומען אין די אויסגערעכענטע חדשים, איז זיכער אז די שטיצע פון אקטאבער ביז איצט הערגייכט שוין איבער א מיליאן מארק.